

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 42	Utgitt 15 september.	1925
--------	----------------------	------

Skrivelse fra Landbruksdepartementet, hvori meddeles, 7 septbr. at departementet i medhold av § 2 i midlertidig lov nr. 5 av 10 juli 1925 om innskrenkning i jakttiden for småvilt samt om jakttid for bever d. d. har bestemt, at bever tillates felt eller fanget i tiden fra og med 15 til og med 31 oktober i året 1925 i følgende herreder:

1. I Aust-Agder fylke: Samtlige herreder undtagen herredene Høvåg, Eide, Tromøy, Flosta, Stokken og Dyvåg.
2. I Vest-Agder fylke i herredene: Tveit, Oddernes, Vennesla, Hægeland og Øverbø — og
3. I Telemark fylke i herredene: Nissedal og Fyresdal.

Skrivelse fra Socialdepartementet, hvori meddeles, at 8 septbr. ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 har departementet i henhold til § 3 i lov nr. 5 av 2 april 1917 overensstemmende med Gol herredsstyres beslutning av 28 august d. å. bestemt, at den som i Gol herred, Buskerud fylke, vil gjøre sig en næring av å drive herberge eller bevertning med mat og drikke skal ha bevilling. Bestemmelsen trer i kraft fra og med 1 november d. å.

Skrivelse fra Socialdepartementet, hvori meddeles, at 8 septbr. ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 har departementet i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 stadfestet nedennevnte av Øyestad herredsstyre i møte den 31 august d. å. fastsatte lukningsvedtekt for utsalgsteder i Øyestad herred, som gjeldende inntil videre fra og med 1 oktober d. å. å regne:

§ 1. Alle utsalgsteder i Øyestad herred skal med nedennevnte undtagelser holdes lukket fra kl. 8 aften til kl. 7 morgen.

§ 2. Søn- og helligdager holdes lukket hele dagen. 17 mai holdes lukket fra kl. 1 em. De siste 8 hverdager før julaften er det tillatt å holde åpent til kl. 9 aften. Julaften lukkes kl. 5 em.

§ 3. I lukningstiden må ingen nye kunder slippes inn. Derimot er det tillatt å ekspedere kunder som er kommet inn før lukningstiden.

8 septbr. § 4. Overtredelse av disse vedtekter straffes med bøter; jfr. straffelovens § 339, 2.

9 septbr. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet, hvorved i henhold til den ved Regjeringens resolusjon av 11 desember 1924 gitte bemyndigelse bestemmes, at bygningsloven av 27 juli 1896 skal være gjeldende for et strøk på Figgjo i Høyland herred innenfor de av Høyland herredsstyre i møte den 3 april 1925 vedtatte og her anførte grenser:

«Fra Kvednafjell, fast merke i fjell, nr. 1 (avmerket på et utarbeidet kart) 322,83 m. til sten nr. 2, herfra følges søndre kant av Åslandsveien til grind i skiftet mellom Figved i Høyland og Åsland i Time — 33 m. Fra denne grind går grensen i herredsgrensen 65 m. ned til den på kartet utstukne vei, grensen bøier så i sydøst og går i rett linje 240 m. til søndre kant av utstukken vei. Herfra går grensen omtrent rett øst 457 m. til en stor sten (fjell), hvor grensen bøier i sydøst og går 635 m. i rett linje til et gjerde som går rett ned til jernbanelinjen. Grensen følger dette gjerde 75 m. og går så i rett linje tversover jernbanelinjen og elven — 134 m. til det gjerde som kommer ned til Ålgårdsveien østenfor det store grustak. Grensen følger dette gjerde 134 m., bøier så i vest og går i rett linje 270 m. til den når et gjerde som går tversover den gamle hovedvei, følger så den gamle hovedvei (nordre kant) helt frem til Tjesseimveien, 376 m. Fra Tjesseimveien følger grensen gårdsveiens nordre kant 50 m. og så går grensen i rett linje vest-nordvest 398 m. til den når fjellet ovenfor (nordenfor) Ålgårdsveien, her bøier grensen og går i rett linje 381 m. til utgangspunktet.»

10 septbr. **Skrivelse** fra Finans- og Tolldepartementet til inspektøren for tobakkbeskatningen m. v.

Med foranledning i en fra fabrikanthold mottatt henstilling har departementet i medhold av bemyndigelse, gitt av Stortinget den 17 juli 1925, samt i kongelig resolusjon av 7 august iår bestemt, at etternevnte, for cigarettstempelavgiften i inneværende budgett-termin gjeldende 2 verdiklasser: over kr. 2,50 inntil kr. 3,50 og over kr. 3,50 inntil kr. 5,50 forandres fra og med 10 d.m. til henholdsvis over kr. 2,50 inntil kr. 4,00 og over kr. 4,00 inntil kr. 5,50 med bibehold av respektive tidligere klassers avgiftssats, nemlig henholdsvis kr. 1,50 og kr. 2,00 pr. 100 stykker.

Der er trykket nye stempelmerker for 10- og 50-pakninger forsåvidt angår verdiklassen kr. 2,50—4,00 og disse merker blir Dem overlevert idag.

Hvad derimot angår den annen nye verdiklasse, kr. 4,00—5,50, finner departementet, at de for den herved ophevede

verdiklasse kr. 3,50—5,50 trykte stempelmerker kan benyttes 10 septbr. så lenge det nu foreliggende oplag rekker. Dette gjelder også de cigarettstempelmerker, som tolloppbeholdersbetjentene for tiden måtte sitte inne med, idet man dessuten for disses vedkommende samtykker i at der i overgangstiden, inntil tollkassererne kan bli tilstillet nye stempelmerker for den nu etablerte verdiklasse kr. 2,50—4,00, til avgiftsberiktigelse av cigaretter i denne klasse benyttes de tilstedeværende merker for den ophevede verdiklasse kr. 2,50—3,50. Klassens maksimumsverdi bør dog i så fall såvidt mulig på stempelmerket rettes fra kr. 3,50 til kr. 4,00.

Med ovenstående bes Tobakfabrikernes Landsforening av 1901, Tobakgrossistenes Forening, Tobakshandlernes Landsforbund samt Norges Tobakshandlers Landsforbund av 1923 gjort bekjent, hvorhos man forutsetter, at De på hensiktsmessigste og billigste måte lar de skjedde endringer bekjentgjøre i avisene.

Kongelig resolusjon. Lov av 4 juli 1925 om endringer i lov om småbruk- og boliglån m. v. av 23 juli 1915 med tilleggslover trer i kraft straks, — dog med undtagelse av den i lovens § 11, 3dje ledd, fastsatte formuesgrense kr. 6 000,00 der inntil videre som nu skal være kr. 3 000,00, jfr. lov nr. 4 av 25 februar 1921, avd. III b. 11 septbr.

Kongelig resolusjon. Med hjemmel i avsnitt II i lov av 17 juli 1925 om forandringer i lov om ulykkesforsikring for industriarbeidere, lov av samme dato om forandringer i lov om ulykkesforsikring for sjømenn og lov av samme dato om brigde i lov om ulukkestrygding for fiskarar bestemmes: 11 septbr.

1. Lov av 17 juli 1925 om forandringer i lov om ulykkesforsikring for industriarbeidere m. v. av 13 august 1915 med tilleggslov med undtagelse av §§ 2, 11 første ledd og 12.

lov av 17 juli 1925 om forandring i lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 med tilleggslover — med undtagelse av §§ 2 og 10 1ste ledd og 13, og

lov av 17 juli 1925 om brigde i lov om ulukkestrygding for fiskarar frå 10 desember 1920 — med undtagelse av §§ 3 og 12 skal tre i kraft fra 1 januar 1926.

2. Annet avsnitt av § 10 i lov om ulykesforsikring for industriarbeidere av 13 august 1915 opheves fra 1 januar 1926.

Kongelig resolusjon, hvorved etternevnte forskrifter og regler for kjeler og rørledninger som er utsatt for damptrykk bestemmes med hjemmel i § 9 11 septbr.

11 septbr. og § 3 i lov om arbiderbeskyttelse i industrielle virksomheter av 18 september 1915 å skulle tre istedenfor de ved kongelig resolusjon av 15 januar 1910 fastsatte forskrifter:

Forskrifter

for anmeldelse, forarbeidelse, utstyr, oppstilling, undersøkelse og vedlikehold av kjeler og rørledninger, der er utsatt for damptrykk, utferdiget i medhold av § 9 og § 3 siste passus i lov om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter av 18 september 1915.

I. Almindelige bestemmelser.

§ 1. Enhver kjel med tilhørende rørledninger, som er utsatt for høiere trykk enn atmosfæretrykket og ikke er underkastet noget annet ved lov fastsatt tilsyn, skal være disse bestemmelser underkastet.

Det samme gjelder kjeler og rørledninger i flytende hjelpe-materiell, der i regelen er forbundet med land, såsom mudder-apparater, rambukker, dokker, kraner og lignende.

§ 2. Bestemmelsene omfatter:

- A. Kjeler til fremstilling av damp til bruk utenfor kjelen (dampkjeler, eventuelt med overheter).
- B. Beholdere fylt med damp eller væske opvarmet til koke-temperatur (kokekjeler, tørrecylindre, varmtvannsbeholdere m. v.).
- C. Rørledninger med tilhørende forbindelser, hvori finnes damp eller væske opvarmet til koketemperatur.

Medmindre kjelinspektøren anderledes bestemmer undtas dog herfra kjeler og beholdere med et overtrykk inntil 0,5 kg. pr. kv.cm. (lavtrykkskjeler) samt små kjeler og beholdere, ved hvilke produktet av ruminnholdet i liter og arbeidstrykket i atmosfærers overtrykk ikke overskrider tallene henholdsvis 30 og 10. Jfr. dog § 69.

II. Anmeldelse.

§ 3. Enhver kjel, beholder og hovedrørledning, som omfattes av §§ 1 og 2, skal, før de tas i bruk enten som ny eller gammel, være anmeldt til og godkjent av kjelinspektøren.

Undtatt fra denne bestemmelse er sådanne kjeler og beholdere, som omhandles i § 2 siste passus.

Anmeldelsen skal være utført på dertil bestemte trykte skjemaer, påført beskrivelse og styrkeberegning samt ledsaget av tegning med alle de mål og opplysninger, som er nødvendige for å kontrollere beregningen. Enn videre skal innsendes mate-

rialecertifikat, utstedt av en i vedkommende land offentlig 11 septbr. anerkjent myndighet, og eventuelt ogsaa tegning av innmuring med røkkkanaler og pipe samt av fyrhus med kjelarrangement — alt i 3 eksemplarer.

For nye kjeler, beholdere og rørledninger blir denne anmeldelse å innsende til approbasjon før arbeidet påbegynnes, eller før de innføres fra utlandet.

For brukte kjeler m. v. kan ingen approbasjon gis på forhånd.

Ved større forandringer, reparasjoner eller ommuring må approbasjon alltid innhentes, og anmeldelse må skje før anlegget atter settes i drift. Enhver flytning må straks meldes.

Alle anmeldelser påhviler kjeleieren.

Salg eller utleie av kjeler og beholdere skal av selger eller utleier straks meddeles kjeltilsynet.

III. Forarbeidelse.

§ 4. Enhver del av en kjel, beholder og rørledning skal utføres i overensstemmelse med de spesielle materialforskrifter og regler for styrkeberegning, som til enhver tid er utferdiget av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 5. Ved konstruksjon og oppstilling skal særlig has for øie, at de forskjellige deler mest mulig kan bevege sig uhindret ved temperaturvekslinger, likesom de i det hele tatt skal konstrueres og plasseres således, at de i størst mulig utstrekning er tilgjengelig med nogenlunde letthet, så vel ut- som innvendig, for rengjøring, besiktigelse og reparasjon.

Hvor der til en kjel eller beholder anvendes bærevinkler eller bæresøiler, skal der som regel under disse påklinkes tilstrekkelig store avstivningsplater.

§ 6. Den av flamme eller gasser berørte kjelflate må på sitt høieste punkt ligge i en avstand av minst 50 mm. under kjelens nederste synlige vannstand. Se for øvrig § 20.

Ingen del av en kjels heteplate må være av støpejern eller messing; herfra undtas dog kjelrør av messing, der ikke er over 76 mm. innvendig diameter.

Langskjøter i cylindriske deler med innvendig trykk må ikke anbringes i ildsteder, likesom koppede naglehoder i tverrskjøter utsatt for ildens påvirkning skal undgås.

§ 7. Opflangede plater skal være vel avrundet i bøien, og hvor bearbeidelsen kan antas å ha forårsaket spenninger i materialet, skal de såvidt gjørlig omhyggelig utglødes etterpå.

Alle naglehuller skal bores efterat platene er sammenpresset; men når de bores sammensatt, må de tas fra hinannen og boregraden tas av.

Naglene må hamres eller presses forsvarlig, så at de helt

11 septbr. fyller hullene og trekker delene godt sammen, hvorefter platekantene omhyggelig diktes.

Innvalsning av rør må kun foretas, hvor rørplatene danner rett eller nogenlunde rett vinkel med rørets lengdeakse, og hvor der kommer strekkpåkjenning på røret, f. eks. ved vannrørkjeler, skal hullet være litt videre (konisk) utad, eller kanten av røret være overbrettet. Undtagelse herfra kan dog finne sted med kjelinspektørens tillatelse.

§ 8. På steder som ikke blir utsatt for ildens eller gassers påvirkning er lappsveisning av plater tillatt, hvor hamring eller valsning under sveisningen kan foretas.

I deler med utvendig overtrykk såsom fyrganger o. l. kan dog sådan sveisning tillates, likesom lappsveisede kjelrør også er tillatt.

Andre sveisemetoder, hvor der ved hjelp av gassflammer eller elektrisk lysbue foretas sammensmeltning med eller uten hjelpemetall, må kun anvendes til utfyllning av tæring, tetning og utbedring av små sprekker, der ikke berører styrken.

Kjelinspektøren kan dog efter ansøkning tillate sådan sveisning anvendt for mindre rørledninger og beholdere, samt rørledninger og beholdere som er utsatt for lavt trykk eller således anbragt at ingen fare kan befryktes.

Apparater for tilvirkning av acetylen-gass skal være betryggende innrettet samt forsynt med effektivt rense- og vaskeapparat (jfr. for øvrig kongelig resolusjon av 4 juni 1910 angående kalciumkarbid og acetylen-gass m. v.).

Til sveisning, som utføres på steder hvor faste apparater ikke forefinnes, må kun anvendes komprimert acetylen-gass (acetongass).

Enhver sveisning skal utføres av dertil øvede og fullt ut kyndige folk.

Platekantene ved sammenføiningene skal være passende avskrådde, således at sveisematerialet mellom disse får et kileformet tværnsnitt, og tykkelsen i sveisen må ikke på noget sted være mindre enn platetykkelsen.

En omhyggelig utglødning av sveisen skal såvidt mulig alltid foretas.

Enhver anvendelse av sveisning skal på forhånd anmeldes til kjelinspektøren.

§ 9. Ethvert arbeide skal tilfredsstillende tilsynet og være fagmessig utført. Materialet må ikke dekkes med maling, isolasjon eller lignende forinnan arbeidet er godkjent.

IV. Utstyr.

A. Dampkjeler.

§ 10. De under § 2 A nevnte dampkjeler skal være utstyrt således som beskrevet i §§ 11 til og med 23.

§ 11. Enhver sådan dampkjel skal være forsynt med minst: 11 septbr.

- a) Et manometer.
- b) To sikkerhetsventiler.
- c) Et mannhull samt de nødvendige rensenhuller.
- d) En stoppventil (påslipningsventil).
- e) En anordning for anbringelse av kontroll-manometer og en for prøvepumpe.
- f) To fødeapparater.
- g) En fødeventil (tilbakeslagsventil) med kran eller avstengningsventil.
- h) To vannstandsglass eller et vannstandsglass og tre prøvekraner.
- i) En utblåsningskran eller -ventil.

§ 12. Enhver kjel skal dessuten være forsynt med et identitetsmerke, bestående av en plate festet til selve kjelen med glattklinkede nagler. På platen skal tydelig være angitt vedkommende fabrikkants navn, kjelens løpenummer samt det år i hvilket kjelen er bygget. Den skal være anbragt på et synlig og lett tilgjengelig sted.

§ 13. Manometret skal anbringes således at det lett kan iakttas og betjenes av kjelpasseren og ha et tydelig fast merke, som viser det for kjelen bestemte høiest tillatte arbeidstrykk. Det skal være gradert til minst 60 % over arbeidstrykket og være forsynt med vannsekk og vannavtapning.

Foruten den i § 17 omhandlede kontrollkran, skal der nærmest kjelen være anbragt en avstengningskran.

§ 14. Sikkerhetsventilene skal anbringes umiddelbart på kjelen og så høit som mulig; de skal være lett tilgjengelige.

Ventilhus, ventiler, sæter og spindler skal være av en solid konstruksjon og forarbeidet av et i forhold til kjeltrykket og størrelsen sterkt materiale.

Ved loddventiler skal halsen mellom hus og flange være så kort som mulig. Loddene skal anbringes på enden av vektstangen, der skal forsynes med hake eller stoppepinne utenfor loddene, så at disse ikke kan flyttes ut.

Ved fjærventiler skal der under tilsetningsmutteren være anbragt en tilpasset hel stoppring, som forhindrer at fjæren kan strammes efterat ventilen er innstillet.

Hvor direkte fjærbelastning brukes, bør fjæren være beskyttet mot dampen og urenheter, som kommer fra ventilene.

Sikkerhetsventilene skal være således konstruert og belastet, at de åpner sig ved det fastsatte arbeidstrykk, og av sådanne dimensjoner, at dette trykk ved full fyring og med alle åpninger lukket ikke under nogen omstendighet kan overskrides med mer enn 10 %. Hvis kjelen er oppstillet i hus skal ventilene være lukket og forsynt med avløpsrør, der fører dampen ut i fri luft. De skal alltid kunne løftes av betjeningen og

11 septbr. må, når de ikke kan nås fra fyrplassen, forsynes med snorer eller en løftemekanisme. Lukkede ventiler skal alltid fra ventilhuset ha et åpent avledningsrør for det kondensvann, der samler sig over ventilene.

Ventilene skal være godt styrte og således innrettet, at dampen under ingen omstendighet kan trykke ventilen ut av sin vandring.

For nye ventiler kan kjelinspektøren forlange detaljtegning innsendt fra vedkommende fabrikant for approbasjon.

Når flere dampkjeler er innbyrdes forbundet, skal sikkerhetsventilene åpne sig ved det laveste arbeidstrykk, hvortil nogen av kjelene er tillatt brukt, og deres lysåpningsareal skal beregnes efter det laveste trykk. Herfra undtas dog kjeler, der er forsynt med sådant ventilarrangement som omhandlet i § 36.

Overhetere som under vanlige forhold kan fylles med vann og derved danner en del av heteflatten inngår i denne for beregning av ventilarealet.

Ved beregning av elektrodekjeleres sikkerhetsventiler fås den til kjelens fordampning svarende heteflate i kv.m. ved å dividere det antall kilowatt kjelen er tilknyttet med tallet 20.

Ventilene bør dog gjøres rikelig store fra først av, forat de ikke skal bli for små om damptrykket med tiden blir ned-satt.

Følgende tabell angir et passende minimum for summen av almindelige sikkerhetsventilers lysåpningsarealer i kv.mm., for hver kv.m. av kjelens heteflate ved de forskjellige arbeids-trykk, for kjeler med naturlig trekk.

Trykk i kg. pr. kv.cm.	Lysåpningsareal i kv.mm. pr. kv.m. heteflate	Trykk i kg. pr. kv.cm.	Lysåpningsareal i kv.mm. pr. kv.m. heteflate
1	450	10	74
1,5	380	11	67
2,0	310	12	61
2,5	250	13	57
3,0	215	14	54
3,5	190	15	52
4,0	170	16	50
4,5	153	17	48
5,0	138	18	46
5,5	126	19	44
6,0	116	20	42
6,5	108	22	39
7,0	102	24	36
7,5	96	26	34
8,0	90	28	32
8,5	85	30	30
9,0	81		

Ingen sikkerhetsventil må være under 25 mm. og ikke 11 septbr. over 100 mm. i diameter, og ved indirekte vektbelastning må det samlede damptrykk på en enkelt ventil ikke overskride 600 kg.

Tverrsnittsarealet av sikkerhetsventilenes tilløp fra kjelen og avløp til det fri må intet sted være mindre enn ventilenes samlede lysåpningsareal. Ventiler og rør skal ha en god form for utslipning.

For kjeler med inntil 1 kv.m. heteflate kan tillates anvendt kun en sikkerhetsventil.

§ 15. Mannhull og andre større åpninger skal avstives med forsterkningsring av minst det samme effektive tverrsnittsareal som det utskårne. Åpninger i cylindriske deler skal såvidt mulig være ovale og ha den korte akse i cylindrerens lengderetning. Ved større kjeler skal mannhullet være minst 300×400 mm. Undtagelse herfra kan dog finne sted med kjelinspektørens tillatelse. Ved små dampkjeler kommer § 31 tilsvarende til anvendelse.

Mannlokkets kant skal være dyp og tettsluttende nok til å gjøre det umulig for kjeltrykket å drive pakningen ut forbi kjelplaten. Mannhullene skal anbringes således at kjelens indre blir lett tilgjengelig.

Rensehullene skal anbringes så nær bunnen som mulig.

Intet lokk over 200 mm. lengde må gjøres av støpejern.

§ 16. Stoppventilen skal anbringes således eller forsynes med sådan innretning, at den hurtig kan stenges fra fyrplassen.

Hvor 2 eller flere kjeler ved felles rørledning er forbundet med hinannen, skal selvlukkende ventil (rørbruddventil) anbringes for hver kjel umiddelbart etter påslipningsventilen, eller nærmest mulig samme, når denne er av 75 mm. diameter og derover. For kjeler med et arbeidstrykk av over 7 kg. pr. kv.cm., og hvor ventilens diameter er 100 mm. og derover, skal selvlukkende ventil alltid være anbragt. Denne bestemmelse gjelder også damp- og varmtvannsaccumulatorer, for såvidt de ikke er forsynt med annen betryggende og godkjent sikkerhetsanordning.

Dessuten kan kjelinspektøren påby selvlukkende ventil anbragt for alle større rørledninger, hvor det anses påkrevet.

§ 17. Anordning for anbringelse av tilsynets kontrollmanometer skal bestå av en 3-løps kran med en vertikal flange av 40 mm. diameter og 5 mm. tykkelse (kontrollkran), anbragt lett tilgjengelig under bruksmanometret.

For tilkupling av prøvepumpen skal der på et passende sted på kjelen forefinnes en kran eller et hull med metallplugg forsynt med $\frac{1}{2}$ " rørgjenger.

11 septbr. På damprummets høieste punkt skal der anbringes en kran eller ventil til avløp for luften under vannpåfyllingen til trykkprøven.

§ 18. Hvert av fødeapparatene skal ved normal ydelse være tilstrekkelig til med letthet å kunne heve vannstanden i kjelen under størst mulig damputvikling. De skal ikke driftsmessig være avhengig av hinannen eller av den samme drivkraft; dog er to dampdrevne fødeapparater tillatt.

Flere i samme bedrift forente dampkjeler kan herunder betraktes som en.

Alle rem- eller motordrevne stempelfødepumper skal ha sikkerhetsventil på trykkledningen.

Såfremt produktet av kjelens heteflate i kv.m. og arbeidstrykket i kg. pr. kv.cm. ikke overstiger 130 kan det tillates, at det ene fødeapparat er en håndpumpe eller vannledning, hvis trykket i denne er minst 1,5 kg. pr. kv.cm. større enn arbeidstrykket tillagt 10 %.

Kombinerte kjeler med forskjellig vannstand og overløpsrør skal kunne fødes hver for sig.

For elektrodekjeler — inntil 600 kw., hvor den elektriske strøm avbrytes automatisk når kjelens vannstand synker under elektrodespissene, er et fødeapparat tilstrekkelig.

Innvendige føderør bør anordnes på den for undgåelse av tæring og kjelstendannelse gunstigste måte; de må aldri føres direkte mot kjelplate eller rør.

§ 19. Fødeventilen (tilbakeslagsventilen) skal være selvlukkende, åpne sig for trykket fra pumpen og anbringes med avstengningskranen eller ventilen nærmest kjelen.

§ 20. Vannstandsglasset skal anbringes således at vannstanden lett kan iakttas av kjelpasseren. Der skal være et fast, tydelig merke (vannstandsviser) for normalvannstand minst 75 mm. over glassets nederste synlige ende, som skal ligge minst 50 mm. over den høieste av ilden berørte flate.

Det skal enn videre ha avstengningskraner for forbindelsene med kjelen samt utblåsningskran og betryggende pakningsanordninger.

Av prøvekranene skal den øverste utgå fra damprummet, og de to øvrige skal anbringes henholdsvis 25 mm. over og 50 mm. under normalvannstandsviseren.

Forsåvidt vannstandsglass og prøvekraner ikke kan anbringes umiddelbart på kjelen, skal de anbringes på en solid med flanger forsynt vannstandssøile. Denne skal ha renseplugger og utblåsningskran, og dens forbindelse med kjelen skal tilveiebringes ved rør av minst 38 mm. innvendig diameter.

Så vel kraner som forbindelsesrør skal være således kon-

struert, at de på en lett og betryggende måte kan rengjøres 11 septbr. mens kjelen er under damptrykk. Rørene må ikke ha vannsekker eller skarpe bøininger.

Hvor vannstandsglassene er anbragt på vannstandssøile forbundet med kjelen ved rette ekstra sterke rør av minst 75 mm. innvendig diameter og ikke over 1 m. lengde, kan anbringelse av kraner på kjelen undlates, når vannstandssøilen er lukket på midten.

Disse rør skal vales og overbrettes i plan flate på kjelen, der utvendig forsterkes med tykke flanger fastklinket til kjelen.

Hvor disse rør går gjennom murverk eller er utsatt for flamme eller gassers påvirkning, skal de forsynes med varerør.

Vannstandsglasser, anbragt på kjeler med høit trykk, og på sådanne steder hvor en sprengning av glasset kan forårsake skade, skal være forsynt med sterkt beskyttelsesglass, der ikke hindrer en nøiaktig iakttagelse av vannstanden.

Reservevannstandsglass skal alltid has ved hånden.

For elektrodekjeler som angitt i § 18 er et vannstandsglass tilstrekkelig.

§ 21. Utblåsningskranen (-ventilen) skal såvidt gjørlig anbringes på kjelens laveste punkt; hvor den ikke kan anbringes direkte på kjelen, skal der være en forbindelse mellom disse av en sådan soliditet, at den kan anses for å utgjøre en del av kjelen. Hvor denne forbindelse består av rør, der går gjennom murverk eller er utsatt for flammer eller røkgassers påvirkning, skal de være forsynt med varerør.

Enhver utblåsningskran skal være solid forarbeidet og forsynt med et med skruer godt befestiget lokk, hvori pakningsboksen skal være anbragt, og som holder kiken på plass, selv om skruene i pakningsboksen trekkes av.

Utblåsningsrørene skal være betryggende befestiget, og hvor flere kjeler er samlet på et sted, må utblåsningsrørene fra de forskjellige kjeler ikke forbindes til hinanden, men ledes ut i et større felles avløp, hvis tverrsnitt ikke må være mindre enn summen av tverrsnittene av to kjelers utblåsningsrør. De må ikke ha vannsekker.

§ 22. Større kraner og ventiler anbragt på selve kjelen skal være av et spesielt godt materiale og av en solid utførelse. De skal anbringes på plane flater ved stive flanger støpt i et stykke med ventil- eller kranhus. Hvor de ikke kan anbringes direkte på kjelen, skal forbindelsesstykket være særlig solid, og bør kjelinspektørens forhåndsapprobasjon innhentes for hvert tilfelle. Større kraner skal forsynes med lokk som omhandlet i § 21.

Større ventiler skal ha lokk festet med skruer samt bracket for skruespindlen, som skal være forsynt med flate gjenger.

11 septbr. Mindre ventiler med innskrudd lokk skal være forsynt med settskruer således at lokket ikke kan løsne.

Krankiker, ventiler og styringer samt foringer skal være av en passende metallblanding. Jern må ikke arbeide mot jern. Sæter og ventilanlegg for sterkt overhettete damp skal utføres av nikkellegering eller et annet for tilfellet passende materiale.

Krankiker skal ha et tydelig merke, som viser om kranen er åpen eller lukket.

All armatur skal være konstruert og anbragt således, at den lett kan vedlikeholdes og betjenes.

§ 23. Fra foranstående bestemmelser i avsnitt IV undtas apparater til overhettning av damp (overhettere). Dog skal disse, foruten den forskriftsmessige avstengningsventil (påslipningsventil) på kjelen være forsynt med rørbruddventil og sikkerhetsventil, samt, hvor flere kjeler er tilknyttet samme rørledning, med avstengningsventil og rørbruddventil etter overhetteren, således at damp fra de øvrige kjeler, ved et eventuelt rørbrudd i overhetteren, ikke får anledning til utstrømming. Sikkerhetsventilen skal åpne ved et damptrykk som ikke overstiger kjelens arbeidstrykk med mer enn 5 %, og dens lysåpningsareal skal være minst $\frac{1}{3}$ av den for sikkerhetsventiler på en dampkjel med samme heteplate angitte lysåpning. For overhettere med små rør (ikke over $1\frac{1}{2}$ " utvendig diameter) kan på anlegg med flere kjeler rørbruddventilen foran overhetteren sløifes, når den ventil som er anbragt etter overhetteren virker til begge sider, og forbindelsen mellom overhetteren og kjelen anses betryggende; likeledes kan rørbruddventiler tillates sløifet for mindre anlegg med rørledninger under 2" innvendig diameter.

B. Dampbeholdere.

§ 24. De under § 2 B nevnte beholdere skal være således utstyrt, som beskrevet i §§ 25 til og med 32.

§ 25. Enhver sådan dampbeholder skal være forsynt med minst:

- a) Et manometer.
- b) En sikkerhetsventil.
- c) Et mannhull.
- d) En påslipningsventil (stopppventil).
- e) En anordning for anbringelse av kontrollmanometer og en for prøvepumpe.
- f) En utblåsningskran eller -ventil.

Alt skal være således innrettet, som foran nærmere beskrevet i §§ 13 til og med 15, § 17 og § 21, dog således, at sikkerhetsventilen skal være så stor, at arbeidstrykket med full åpen påslipningsventil og med fullt trykk på dampkjelen, hvor-

fra dampen leveres, ikke under nogen omstendighet kan over- 11 septbr.
skrides med mer enn 10 %.

§ 26. Enhver dampbeholder skal dessuten være forsynt med et identitetsmerke, således som foreskrevet i § 11.

§ 27. Sikkerhetsventilen og manometret må såvidt mulig være innrettet og plasert således, at de ikke kan bli gjort utjenlige av de i beholderen værende stoffer.

Ventilens lysåpningsareal bør ikke være mindre enn til-
løpsledningens tverrsnitt.

§ 28. Er flere for det samme damptrykk bestemte beholdere knyttet til en felles dampledning, kan det tillates å anbringe en eller flere sikkerhetsventiler og et manometer på den felles hovedledning, når de er anbragt foran beholdernes avstengningsventiler, og sikkerhetsventilens gjennomstrømsåpning svarer til tverrsnittet av den felles ledning.

For dampbeholdere, hvis tillatte arbeidstrykk er en eller flere kg. pr. kv.cm. lavere enn den kjeles, hvorfra dampen leveres, skal der være anbragt reduksjonsventil på tilloppsledningen.

§ 29. Enhver dampbeholder skal være forsynt med en luftkran til bruk ved vanntrykkprøven (se § 17), og for at man ved dampbeholdere, der må åpnes, skal kunne forvisse sig om, at der ikke lenger er trykk på beholderen.

§ 30. Med undtagelse av dampbeholdere for indirekte kokning (innvendige heterør) fritas beholdere, der er prøvet og godkjent for det samme arbeidstrykk som den dampkjel, hvorfra dampen leveres, for manometer og sikkerhetsventil.

§ 31. Små dampbeholdere kan av kjelinspektøren fritas for påbudet om, at de skal være forsynt med mannhull, når der forefinnes andre for besiktigelse og rengjøring tilstrekkelige åpninger.

§ 32. Dampbeholdere med fyrsted skal, foruten det under § 25 a, b, c, e og f nevnte utstyr, være forsynt med en prøve-
kran anbragt 100 mm. over heteflatens høyeste punkt.

C. Rørledninger.

§ 33. Ethvert fra en kjel eller beholder utgående rør (§ 2 c) skal være forsynt med kran eller stoppventil, anbragt umiddelbart på selve kjelen eller beholderen, som beskrevet i § 22.

Foruten i de i §§ 20 og 21 omhandlede tilfelle, kan undtagelse herfra under særlige omstendigheter innvilges av kjelinspektøren, når forbindelsen med kjelen er så solid at den kan anses fullt betryggende.

§ 34. Ved konstruksjon og montering av rørledninger skal iakttas, at de forskjellige deler får den tilstrekkelige bevegelses-

11 septbr. frihet ved temperaturvekslinger, samt at de deler, der påkjennes ved bevegelsen, byr tilstrekkelig sikkerhet mot brudd ved bøining, og at deres styrke mot innvendig trykk er fullt betryggende. De skal enn videre være således arrangert, at vannansamlinger i ledningene kan undgås, likesom de skal være forsynt med kondensvannavledere.

For mindre rørledninger kan dog istedet herfor utpumpingskraner tillates anvendt.

I større ledninger skal dessuten alltid være innskutt en eller flere vannutskillere.

§ 35. Dampledninger, bend, T-stykker, ventilhus og lignende, for 7 kg. pr. kv.cm. trykk og derover og med en innvendig diameter over 100 mm., må ikke uten særskilt tillatelse utføres av støpejern.

Ved sterkt overhetet damp må støpejern ikke anvendes uten særskilt tillatelse.

Kobber-dampledninger over 100 mm. diameter skal være heltrukne. For damptemperaturer av 200° C. og derover er kobberrør ikke tillatt.

§ 36. Hvor flere dampkjeler med forskjellig arbeidstrykk er forbundet til en felles rørledning, skal rør- og ventilarrangementet, ved anbringelse av selvvirkende ventiler, være således, at dampen eller vannet fra en kjel med høiere trykk ikke kan komme inn på en kjel med lavere trykk.

§ 37. Enhver economiser og forvarmer skal være forsynt med avstengningsventiler og omløp for direkte føding av kjelen. Economisere, og om fornødent forvarmere, skal dessuten være utstyrt med manometer og sikkerhetsventil, hvis areal skal være minst $\frac{1}{4}$ av fødeledningens, og som er innstillet til å åpne ved et trykk av høist 20 % over kjeltrykket.

§ 38. For specialutførelser eller anlegg, hvor disse forskrifter ikke helt kan finne anvendelse, kan kjelinspektøren påby de sikkerhetsforanstaltninger, som for tilfellet finnes nødvendige.

V. Opstilling av dampkjeler.

A. Fyrhuset.

§ 39. Med undtagelse av kjeler med et overtrykk av til og med 2 kg. pr. kv.cm. samt sådanne kjeler, ved hvilke produktet av kubikkinnholdet i kb.m. og arbeidstrykket i kg. pr. kv.cm. ikke overstiger tallet 6, må der ikke oppstilles nogen dampkjel i, under eller over rum, hvori der med undtagelse av kjelbetjeningen opholder sig mennesker.

Står to eller flere av sistnevnte kjeler enten i forbindelse med hinannen eller i samme rum, må summen av deres kubik-

innhold multiplisert med arbeidstrykket heller ikke overskride 11 septbr. nevnte tall.

Andre kjeler må oppstilles i særskilt bygning eller tilbygning med ildfast tak og uten loft. Bygningen for øvrig skal også være ildfast, men kjelinspektøren kan, hvor særlige forhold gjør sig gjeldende, tilstede avvikelse herfra.

Lokomobiler skal når de er anbragt i nærheten av brennbare gjenstander, i den tørre årstid, være forsynt med effektiv gnistfanger.

Damp- og varmtvanns-accumulatorer, cellulosekokere og lignende, skal med hensyn til oppstilling betraktes som dampkjeler; dog skal for disse de nødvendige gulv for betjeningen være tillatt, hvorhos der for accumulatorer ikke utkreves ildfast bygning.

§ 40. I kjellokalene må være god plass for betjening av kjelen, likesom de skal ha tilstrekkelig lys og være hensiktsmessig ventilert, således at skadelig trekk mest mulig undgås.

Større fyrhus bør, hvor forholdene tillater det, forsynes med ryttertak og regulerbare sjalusier.

Dørene skal alltid slå ut, og hvor kjelen ligger i eget hus, skal disse være således anbragt at de danner lett adgang til det fri.

§ 41. Enhver kjel skal, om fornødent, ved hjelp av faste stiger og plattformer, være lett tilgjengelig, således at dens forskjellige armaturdeler med letthet kan betjenes. I samme hensikt skal den frie høide over kjelinnmuringen som regel ikke være mindre enn 2 m. Ved høie kjeler skal plattform med rekkverk alltid anbringes foran fronten, med fast jernstige til fyrplassen.

Ved vannrørkjeler skal fyrdørene kunne stenges og askerummene, hvor disse har direkte åpninger til fyrplassen og hvor planrister anvendes, være forsynt med luker, som stenger sig selv for trykk innenfra.

B. Innmuring.

§ 42. Det til en kjel hørende murverk skal være uavhengig av bygningens murverk.

Har kjelhuset felles vegg med annen bygning, skal kjelens murverk ligge minst 15 cm. fra veggen, hvis tykkelse ikke må være under 38 cm. Mellemrummet skal være overdekket.

Enhver kjelmuring skal være forsvarlig avstivet med murankere.

§ 43. Hvor flere kjeler er oppstillet ved siden av hinannen, må mellomveggene mellom disse ha minst $1\frac{1}{2}$ stens tykkelse.

§ 44. De for besiktigelse og rengjøring nødvendige feiederer anbringes. Ved innmuringen skal i det hele tatt has for øie

11 septbr. at kjelen uten særlige vanskeligheter kan rengjøres og besiktiges.

§ 45. Det er en selvfølge, at ethvert kjelanlegg, foruten de i nærværende avsnitt V opstilte forskrifter, også må tilfredsstille de fordringer, som av de stedlige bygningsmyndigheter stilles til deres innretning og opstilling i henhold til de til enhver tid gjeldende bygningslover.

VI. Undersøkelser.

§ 46. Enhver kjel og beholder med tilhørende rørledninger, som omfattes av §§ 1 og 2, skal underkastes nedenfor omhandlede undersøkelser og prøve av kjeltilsynet.

A. Hovedundersøkelse med vanntrykkprøve.

B. Årsundersøkelse under drift.

A. Hovedundersøkelse.

§ 47. Ovennevnte kjeler, beholdere og tilhørende rørledninger skal forinnen de tas i bruk, enten som nye eller gamle, eller efter en vesentlig forandring, reparasjon eller flytning eller efter å ha vært ute av drift i lengere tid, og senere så ofte det av tilsynet finnes påkrevet, dog minst en gang hvert 5te år, underkastes nedenfor i §§ 49 til og med 52 omhandlede undersøkelse og prøve.

§ 48. For innvendig utmurte eller blyforete cellulosekokere, hvor foringen ikke uten uforholdsmessige omkostninger og tidsspille kan fjernes, forat innvendig undersøkelse og trykkprøve kan foretas, gjelder ikke ovennevnte bestemmelse om undersøkelse efter 3 og 6 år; dog skal undersøkelse og prøve foretas ved hver ny utforing, og er eieren forpliktet til å varsle tilsynet, så snart der måtte vise sig antydning til sådan tæring eller lekkasje, der kan antas å gjøre en reparasjon nødvendig.

I hver plate skal der være minst et hul av 16—19 mm. diameter, der kan lukkes ved en gjenget propp.

§ 49. Ved den i § 47 omhandlede undersøkelse skal så vel innvendig som utvendig foretas en så vidt mulig grundig besiktigelse. Alle forbindelser efterses. Mistenkelige steder undersøkes ved hammerslag. Hvor der kan være tvil om godsets tilstrekkelighet, undersøkes dette ved boring eller på annen hensiktsmessig måte. På gamle kjeler, hvor det anses påkrevet, kan forlanges uttatt et eller flere rør for å få undersøkt disses tilstand.

Under prøven kan tilsynet forlange ytterklædningen fjernet og murverket borttatt på sådanne steder, hvor der kan være grunn til å tro at beskadigelse finnes; likeså kan til-

synet forlange uttatt rør og lignende, som hindrer adgang til 11 septbr. kjelens indre.

§ 50. Følgende foranstaltninger blir av kjeleier eller bruker å foreta før hovedundersøkelsen påbegynnes:

1. Alle lokk må være avtatt.
2. Kjel, beholder og rørledninger skal være avkjølet og rengjort; finnes kjelsten, skal denne være omhyggelig fjernet.
3. Står kjelen eller beholderen i forbindelse med andre sådanne, der er under trykk, skal, om fornødent forbindelsen fraskrus og blindflanger anbringes.
4. Det påses at all armatur er i orden, og kan de pågjeldende deler i den anledning forlanges fraskrudd.
5. Ventiler, kraner og pakninger må være tette, og alt skal være ordnet for hurtig sammensetning og vannfylling.
6. Tilstrekkelig hjelp skal være forhånden, likesom det til undersøkelse nødvendige verktøi, lys etc. skal være til stede.

§ 51. Under påfyllningen med vann eller ved nivellement undersøkes, om vannstandsglass og vannstandsmerke ligger i den foreskrevne høide.

Derefter foretas vanntrykkprøve med 50 % høiere trykk enn det høiest tillatte arbeidstrykk av inntil 10 kg. pr. kv.cm.; over 10 kg. prøves med et konstant tillegg til arbeidstrykket av 5 kg.

Støpejernsbeholdere kan dog, hvor det anses påkrevet, prøves med inntil det dobbelte av arbeidstrykket.

Overhetere skal alltid inngå i prøven, likesom damprørledninger, economisere og forvarmere kan medtas, når det anses nødvendig.

Mindre dampbeholdere som vannutskillere og lignende kan, hvor vanntrykkprøve på grunn av deres anbringelse ikke kan foretas uten driftsstans og uforholdsmessige foranstaltninger, fritas for vanntrykkprøve, når det ved innvendig og utvendig besiktigelse kan godtgjøres, at deres tilstand er fullt betryggende.

Det samme gjelder for lokomobiler og mindre kjeler i det fri hvor vanntrykkprøve for tilfellet anses upåkrevet.

Likeledes kan rørledninger, som tidligere har vært underkastet vanntrykkprøve på stedet, fritas for sådan, når intet særlig foreligger og ledningene anses betryggende.

Under vanntrykkprøven skal kjel, beholder og rør utholde det bestemte trykk uten å vise permanente formforandringer eller lekkasje.

Ved enhver prøve skal trykket avleses på et særskilt kon-

11 septbr. trollmanometer, og det til kjelen eller beholderen hørende bruksmanometer skal herunder kontrolleres.

Enhver kjel og beholder blir efter første vanntrykkprøve å forsyne med et av kjelinspektøren fastsatt registreringsnummer. Dette skal stemples på selve kjelen med 10 mm. høie tall på et synlig sted.

Nummeret skal anbringes umiddelbart under eller over identitetsplaten, likesom også denne skal stemples. På eldre kjeler uten plate skal nummeret anbringes ved kanten av mannhullet. Foran nummeret stemples M og efter samme et løve-merke.

§ 52. Forsåvidt det lar sig gjøre, utsettes kjelen umiddelbart derefter for dampprøve, hvorunder særlig efterses, om sikkerhetsventilene har den rette belastning og gir fullt avløp, således som beskrevet i §§ 14 og 26.

Ved dampprøven efterses tillike, at vannstandsglass, prøvekraner og bunnkraner er i orden og funksjonerer, likesom fødeapparatene holdes tilstrekkelig lenge i gang til å bedømme, om de har den foreskrevne ydeevne.

Hvis ikke dampprøven kan utføres i forbindelse med vanntrykkprøven, blir den å foreta snarest mulig derefter.

§ 53. Efter undersøkelsen utferdiges gjennom kjelinspektøren, efter en av departementet fastsatt formular, et sertifikat for det arbeidstrykk for hvilket kjelen eller beholderen finnes betryggende.

Certifikatet, som blir hjemmel for den lovmessige benyttelse av kjeler og beholdere med deres rørledninger og tilhørende utstyr, skal finnes opslått i glass og ramme i rummet, hvor kjelen eller beholderen er oppstillet.

§ 54. For ovennevnte undersøkelse og prøve erlegges følgende betaling til statskassen:

A. For hovedundersøkelse med vanntrykkprøve:

For d/kjeler		og		d/beholdere		
1. til og med	1,0 m. ² hthl.	til og med	0,2 m. ³ innh.	kr.		
2. fra	1,0 til 8,0	fra	0,2 til 0,5	»	40,00	
3. »	8,0 » 15,0	»	0,5 » 2,0	»	60,00	
4. »	15,0 » 25,0	»	2,0 » 5,0	»	100,00	
5. »	25,0 » 50,0	»	5,0 » 12,0	»	140,00	
6. »	50,0 » 100,0	»	12,0 » 20,0	»	185,00	
7. »	100,0 » 250,0	»	20,0 » 30,0	»	250,00	
8. »	250,0 » 350,0	»	30,0 » 50,0	»	300,00	
9. »	350,0 » 450,0	»	50,0 » 100,0	»	350,00	

o. s. v. kr. 50,00 for hvert påbegynt 100 m.² respektive 50 m.³ tillegg i størrelsen.

For tørrecylindre til og med 4 m³. kr. 25,00

» — over 4 » » 40,00

Den samlede avgift for tørrecylindre til en og samme 11 septbr. maskin skal ikke overstige kr. 200,00.

For utferdigelse av gjenpart av sertifikat erlegges et gebyr av kr. 5,00.

Hvis kjeler og beholdere ikke er forhåndsapprobert, erlegges ved første gangs hovedundersøkelse et tillegg til undersøkelsesgebyret svarende til approbasjonsgebyret for samme, jfr. litra B.

B. For behandling av approbasjonsanmeldelser:

For kjeler	og	beholdere	
til og med 10,0 m. ² htf.		til og med 1,0 m. ³	kr 20,00
fra 10,0 til 50,0	—	fra 1,0 til 5,0	» » 30,00
» 50,0 » 150,0	—	» 5,0 » 15,0	» » 40,00
over 150,0	—	over 15,0	» » 50,00

Innsendes der samtidig til approbasjon tegninger av flere kjeler eller beholdere, bestemt til samme bedrift og av samme konstruksjon, trykk og størrelse, betales der kun gebyr for en.

For overvær av materialprøvning og for besiktigelse av materialer beregnes kr. 5,00 for hver påbegynt time, dog minst kr. 5,00 pr. undersøkt stykke materiale og ikke over kr. 25,00 for en dags arbeide paa samme sted.

Ved utregningen av heteplatten går ut fra den ild- og røkgassberørte flate. Overheteren medregnes i kjelens heteplatte.

Elektrisk oppvarmede kjeler beregnes som dampbeholdere.

Hvor flere dampbeholdere eller tørrecylindre i samme bedrift har vært gjenstand for undersøkelse og prøve, og hvor de er anordnet således, at flere har kunnet undersøkes underett, kan departementet for disse fastsette en reduksjon av inn- til 50 % i ovenanførte betaling.

Gebyr blir å erlegge, selv om kjel, beholder eller tørrecylinder lider av sådanne mangler, at sertifikat ikke kan utstedes, eller når undersøkelse ikke har kunnet fremmes på grunn av manglende forberedelse fra eierens eller rekvisenten's side.

§ 55. Til enhver innvendig undersøkelse skal der gis eieren minst 8 dagers varsel.

Dog er eieren berettiget til med 3 ukers varsel innen sertifikattidens utløp å angi en bestemt hverdag, når han ønsker undersøkelse og prøve utført, og har vedkommende tilsyn såvidt mulig å etterkomme dette.

§ 56. Enhver, der har befatning med kjelen, skal være forpliktet til på begjæring å gi forklaring om de forhold, som vedrører undersøkelsen, likesom eieren eller brukeren er forpliktet til å besvare skriftlige henvendelser fra tilsynet.

§ 57. Når vesentlige mangler er forefunnet ved en kjel, beholder eller deres tilbehør, er brukeren pliktig til uopholdelig å underrette tilsynet herom, og om nødvendig sette kjelen eller beholderen ut av drift.

11 septbr.

B. Årsundersøkelse.

§ 58. Ved de årlige undersøkelser, der foretas til ubestemte tider, efterses om nevnte kjeler og beholdere med deres tilbehør fremdeles er innrettet og utstyrt efter disse forskrifter, samt undersøkes om betjeningen har den fornødne kyndighet i kjelens behandling.

Sådan undersøkelse bør som regel foretas hvert år; dog kan undersøkelsen bortfalle i de år hovedundersøkelse har vært foretatt.

§ 59. For årsundersøkelsen erlegges intet gebyr eller utferdiges noget sertifikat, men blir undersøkelsen å innføre i den i § 62 omhandlede revisjonsbok.

Dersom der ved en kjel, beholder eller deres tilbehør ved årsundersøkelsen måtte vise sig større mangler, således at deres fortsatte bruk skjønnes å være forbundet med fare, kan tilsynet nedlegge forbud mot deres bruk, inntil de stedfunne mangler er rettet.

§ 60. Såfremt den, som er ansvarlig for kjelens behandling, utviser grov forsømmelighet eller viser sig å mangle den fornødne kyndighet, kan tilsynet for kortere eller lengere tid forby, at han anvendes til å passe dampkjeler. Vedkommende distriktsassistent har straks å innberette saken til kjelinspektøren, som har å fastsette tiden for suspensjonen.

Hvis det av pågjeldende forlanges, skal saken forelegges departementet til avgjørelse.

VII. Vedlikehold.

§ 61. Hvor kjeltilsynet finner det påkrevet, f. eks. i bakerier, meierier og lignende, hvor det på grunn av kjelens ringe størrelse ikke med rimelighet kan forlanges, at der til stadighet holdes betjening, der kan anvendes til kjelens rengjøring og vedlikehold, kan det forlange, at eieren skal arrangere sig med en dertil kyndig mann, som varetar dette arbeide og som bør være godkjent av tilsynet.

Erklæring for at vedkommende har overtatt ansvaret for kjelens rengjøring og vedlikehold skal innføres i den nedenfor omhandlede revisjonsbok.

§ 62. Ved enhver kjel eller beholder, som omfattes av disse forskrifter, skal forefinnes en revisjonsbok efter en av departementet godkjent formular.

I denne, hvori skal være innheftet tegning med beregning, skal alle undersøkelser, pålegg og reparasjoner innføres.

Ved nye kjeler og beholdere skal den approberte tegning være innheftet i boken.

Den som er ansvarlig for kjel eller beholder skal med 11 septbr. sin underskrift angi dens tilstand ved hver rengjøring samt mulige mangler og uregelmessigheter under dens benyttelse, og likeledes om den i lengere tid har vært ute av drift.

Denne bok skal alltid være tilgjengelig for kjeltilsynet og forelegge ved alle undersøkelser.

§ 63. Eier av en kjel eller beholder plikter å påse, at den til enhver tid har gyldig sertifikat, jfr. § 53, likesom der ved enhver dampkjel skal forefinnes en av departementet utferdiget veiledning for hvorledes dampkjeler skal betjenes. Denne skal, såfremt forholdene tillater det, være ophengt i glass og ramme ved kjelen, lett synlig for betjeningen.

VIII. Lempningsbestemmelser.

§ 64. Med den begrensning som i § 2, siste ledd er foreskrevet, kan kjelinspektøren innrømme lempning i foranstående bestemmelser for kjeler og beholdere, der er forsynt med et åpent standrør, der ikke kan lukkes og med en største høide av 5 m. og minste innvendige diameter av 75 mm., eller med en eller flere sikkerhetsventiler med direkte loddbelastning (uten vektstang), som umuliggjør et høiere trykk enn 0,5 kg. pr. kv.cm.

De skal dog under enhver omstendighet tilfredsstillende til enhver tid gjeldende regler for styrke og sikkerhet. Dessuten skal kjeler, foruten sikkerhetsventil eller standrør, hvis nederste ende for fyrte kjeler må ligge minst 75 mm. over heteflatens øverste del, være forsynt med minst 1 vannstands-glass og manometer, likesom større kjeler skal ha effektiv vanntilførsel og åpninger for rengjøring og vedlikehold.

Kjelinspektøren kan likeledes innrømme lempning for kjeler og beholdere av usedvanlig form og konstruksjon, hvor nærværende forskrifter ikke godt lar sig anvende, og hvor en hel eller delvis dispensasjon fra samme ikke kan antas å medføre nogen fare.

Enn videre kan kjelinspektøren under særegne omstendigheter innrømme lempning i de i § 39 anførte bestemmelser. Inspektøren fastsetter herunder de særskilte sikkerhetsforanstaltninger som for tilfellet måtte anses fornødne.

§ 65. Såfremt en lavtrykkskjel forefinnes i bruk uten å tilfredsstillende de i § 64 opstilte betingelser, eller de til kjelen hørende sikkerhetsventiler finnes å være overbelastet, skal kjelen betraktes som høitrykkskjel.

IX. Ulykker.

§ 66. Dersom der inntreffer en eksplosjon eller et annet større uhell ved en dampkjel, dampbeholder eller rørledning,

11 septbr. har eieren eller brukeren uopholdelig å underrette enten kjelinspektøren eller vedkommende distriktsassistent derom.

Før vedkommende funksjonær inntreffer på åstedet, må der ikke foretas nogen forandring ved de av ulykken berørte gjenstanders stilling eller tilstand i det hele tatt, medmindre dette skulde være fornødent til redning av menneskeliv eller til forebyggelse av ytterligere ulykke eller betydelig tap eller skade.

Vedkommende funksjonær har snarest mulig å foreta undersøkelsen.

X. På anke.

§ 67. Såfremt eieren eller brukeren av en kjel, beholder eller rørledning krever kjelinspektørens avgjørelse prøvet ved overskjønn, skal dette bestå av 3 av departementet opnevnte sakkyndige menn.

Overskjønnet har å uttale sig om, i hvilke punkter det tidligere skjønn stadfestes, og i hvilke det forandres.

Overskjønnet betales av rekvirenten, såfremt det i hovedsaken går ham imot, i annet tilfelle av statskassen.

Betalingens størrelse bestemmes av departementet.

XI. Tilsynet.

§ 68. Det i disse forskrifter omhandlede tilsyn besørges av fabrikktilsynets kjelkontroll.

§ 69. På forlangende er tilsynets funksjonærer forpliktet til å forevise sitt legitimasjonskort, som utferdiges av vedkommende regjeringsdepartement, og ved hvis forevisning de til enhver tid skal ha uhindret adgang til hvilket som helst anlegg m. v., som omfattes av §§ 1 og 2.

§ 70. Det er tilsynets plikt å sørge for at alle foreskrevne undersøkelser blir foretatt innen de fastsatte frister og således, at intet unødig opphold foranlediges.

XII. Straffebestemmelser.

§ 71. Eier av kjeler og beholdere, som undlater de anmeldelser og meddelelser, som omhandles i §§ 3, 56, 57 og 66, straffes med bøter. På samme måte straffes de kjeleiere som undlater å rette sig efter et i henhold til § 61 av kjeltilsynet utferdiget forlangende, og andre personer, som undlater å avgi den i § 56 omhandlede forklaring. Jfr. straffelovens § 339.

XIII. Overgangsbestemmelser.

§ 72. Ved nærværende forskrifters ikrafttreden opheves kongelig resolusjon av 15 januar 1910 og 31 mai 1912, dog således, at de eldre bestemmelser med hensyn til bygning, ut-

styr og oppstilling av kjeler og beholdere m. v., der er bygget 11 septbr. før nærværende forskrifters ikrafttreden, vedblir å gjelde inn-til der foretas en vesentlig ombygning eller forandring.

Foranstående bestemmelser trer i kraft den 1 november 1925.

Kongelig resolusjon, hvorved der fastsettes nedenstående 11 septbr. regler om forvaring av farliges sinnssyke, istedenfor de ved kongelig resolusjon av 7 november 1908 fastsatte regler herom:

Om farlighetserklæringer og behandling av sinnssyke mot hvem sådanne utstedes.

§ 1. Har en sinnssyk forøvet drap eller ildspåsettelse eller dermed i straffeloven likestillet almenfarlig handling eller voldshandling av alvorlig natur rettet mot nogens person eller foretatt utuktshandlinger av de i straffelovens §§ 191, 192, 195, 196 eller 212 næstsiste ledd omhandlede eller gjentakende forøvet grovere eiendomsinngrep, blir sakkyndig erklæring å innhente om, hvorvidt han er å anse som farlig for den offentlige sikkerhet. Det samme gjelder også når han har forsøkt eller truet med å foreta noen av de ovennevnte handlinger eller vist en adferd, som gir grunn til å frykte for en sådan optreden fra hans side.

I tilfelle hvor en sinnssyks uopholdelige innleggelse i sinnssykeasyl anses nødvendig, kan den ovennevnte erklæring senere erhverves fra asylens bestyrer.

§ 2. Erklæringen innhentes av politiet på det sted, hvor den sinnssyke opholder sig, straks dette gjennom anmeldelse eller på annen måte er kommet til kunnskap om vedkommende handling, forsøk, trusel eller faretruende adferd. Politiet har samtidig foreløbig å treffe de fornødne skritt til forebygelse av de i § 1 nevnte handlinger.

§ 3. Som sakkyndig med hensyn til de i § 1 nevnte farlighetserklæringer anses:

1. Direktører (bestyrere) og på lenger tid enn 1 år ansatte, underordnede læger ved sinnssykeasyler.
2. Fylkeslæger.
3. Av Justis- og Politidepartementet ansatte politi- og fengselslæger.
4. Overlægen for sinnssykevesenet, samt
5. andre læger, som av nevnte departement måtte være beskikket som faste rettsmedisinske sakkyndige i psykiatriske spørsmål.

§ 4. Farlighetserklæringens konklusjon skal ha sådan lydelse:

11 septbr. «Jeg N.N. (stilling og navn) anser den sinnssyke N.N. (fullt navn) som farlig for den offentlige sikkerhet.

Sted, datum og navn.»

Erklæringen tilstilles den politimyndighet, som har rekvirert samme. Denne myndighet har å tilstille Socialdepartementet og politiet, på det sted hvor den sinnssyke har hjemstavn, gjenpart av erklæringen.

§ 5. Farlighetserklæringen er gyldig, inntil den ifølge nedenstående regler er ophevet.

Spørsmålet om sådan ophevelse blir av politiet på det sted hvor den sinnssyke har hjemstavn, å forelegge en av de i § 3 nevnte sakkynndige til avgjørelse, så snart omstendigheter er kommet til dettes kunnskap, som sannsynliggjør, at der hos den syke er inntrådt sådan forandring at han ikke lenger bør anses som farlig.

Uttalelse om hvorvidt så er tilfelle, blir av politiet på det sted hvor den syke har hjemstavn, hvert år å innhente hos den læge som har tilsyn med vedkommende.

§ 6. Ethvert steds politi fører fortegnelse over de som farlig ansette sinnssyke, som i henhold til § 11 er anbragt eller anvist oppholdssted i distriktet, eller som der er hjemme-hørende. I fortegnelsen anføres farlighetserklæringens datum, utstederens navn, de skritt som er truffet til sikrelse av vedkommendes person, herunder særlig hvor og på hvilken måte han er anbragt samt hvilken læge, der har tilsyn med ham.

§ 7. Til inntagelse i Polititidenden blir dennes redaksjon av politiet på det sted hvor den sinnssyke har hjemstavn, å underrette om de som farlig ansette sinnssykes anbringelse, likesom også om det fornødne med hensyn til deres personalia (signalement m. v.).

Opheves farlighetserklæringen, gis lignende underretning.

§ 8. Undviker en farlig sinnssyk, har politiet å eftersøke ham og efter pågripelsen å sørge for hans foreløbige betryggende anbringelse.

§ 9. Hvis politiet ikke har funnet, med hjemmel av sinnssykelovens § 10, å burde begjære den farlige sinnssyke optatt i sinnssykeasyl, eller dersom dette ikke har kunnet motta eller beholde ham, skal politiet om fornødent holde ham i forvaring, inntil spørsmålet om hans videre behandling har funnet sin avgjørelse.

Politiet på det sted hvor den sinnssyke har hjemstavn, har i sådant øiemed uopholdelig å forelegge saken for Socialdepartementet.

§ 10. Antar Socialdepartementet, at der er grunn til å internere den farlige sinnssyke i Kriminalasylet, sender det

saken til Justisdepartementet. I motsatt fall beslutter Social- 11 septbr. departementet at han skal stilles under politiopsikt.

§ 11. Besluttet politiopsikt, meddeles dette politiet på den sinnssykes opholdssted og på det sted hvor han har hjemstavn, og det er sistnevnte myndighet, der har å anordne politiopsikten enten ved

a. å anbringe den sinnssyke i betryggende forpleining utenfor asyl eller ved

b. å anwise ham et bestemt opholdssted med eller uten plikt til efter nærmere bestemmelse å fremstille sig for politiet.

§ 12. Hvor politiopsikt er anordnet, påhviler ansvaret for den sinnssykes nærvær på vedkommende sted dettes politi, som i tilfelle av hans undvikelse uopholdelig har å underrette politiet på det sted hvor den sinnssyke har hjemstavn. Dette skal treffe de fornødne foranstaltninger til den sinnssykes anholdelse og den truedes beskyttelse. Opholdsstedets politi har dog å treffe de foreløbige skritt i så henseende.

§ 13. Aktes en sinnssyk utskrevet av sinnssykeasyl, men bestyreren finner, at der kan reises spørsmål om utstedelse av farlighetserklæring, påligger det ham i betimelig tid å anmelde forholdet til politiet på det sted hvor den sinnssyke har hjemstavn.

Blir nogen i tvangsarbeidsanstalt eller i fengsel hensittende person erklært sinnssyk, og bestyreren finner grunn til å anta, at han er farlig, skal han straks gjøre anmeldelse til politiet på det sted, hvor den syke har hjemstavn.

Lignende anmeldelsesplikt påhviler også læger overfor sinnssyke, med hvem de har tilsyn, samt militære befalingsmenn med hensyn til deres militære underordnede under tjenesten.

§ 14. Hvis den sinnssyke er hjemstavnsløs, overtar opholdsstedets politi de plikter som ifølge foranstående skulde påhvile hjemstavnsens politi.

§ 15. Politiets utgifter i medhold av foranstående bestemmelser utres av stedets by- eller fylkeskommune, som deretter i tilfelle søker refusjon overensstemmende med § 4 i lov av 5 juni 1925 om forandringer i lov av 17 august 1848.

Kongelig resolusjon, hvorved der fastsettes nedenstående 11 septbr. regler om politiets befatning med sinnssyke efter lov om sinnssykes behandling og forpleining av 17 august 1848 § 10, istedenfor de ved kongelig resolusjon av 15 mars 1912 fastsatte regler herom:

§ 1. Hvis der ikke finnes noen, som har å vareta en sinnssyks tarv, skal politiet overta omsorgen for hans person, når han har forstyrret den offentlige orden eller når hans tilstand eller forhold for øvrig antas å gjøre det påkrevet. Det samme kan skje, selv om der finnes noen, som har å vareta en sinnssyks tarv, såfremt ikke noen sådan er til

11 septbr. stede eller av andre grunner kan optre. Politiet bør ha sin oppmerksomhet henvendt på, hvorvidt omstendighetene skulde gjøre umyndiggjørelse og beskikkelse av verge ønskelig, og i tilfelle foreta de fornødne skritt hertil.

§ 2. Finnes der grunn til å anta, at den som nærmest har å vareta en sinnssyks tarv, ikke på passende måte sørger for hans forpleining, skal politiet undersøke saken og i tilfelle henvende sig til vedkommende herom med anmodning om å rette på forholdet. Såfremt den sinnssykes tilstand eller forhold antas å gjøre det påkrevet, skal politiet overta omsorgen for hans person.

§ 3. Hvis en sinnssyk, som ikke forpleies efter lov av 5 juni 1925, begjæres utskrevet av sinnssykeasyl, og asyllets læge finner utskrivningen utilrådelig av hensyn til hans sinnstilstand eller antar, at den, som nærmest har å vareta hans tarv, ikke kan eller vil anbringe ham i passende forpleining eller asyllets læge antar at betryggelsesforanstaltninger fremdeles er nødvendig av hensyn til den offentlige orden, skal lægen herom underrette politiet på det sted, hvor den syke har hjemstavn, eller — hvis han er hjemstavnsløs —, politiet på stedet, hvor han opholdt sig ved innleggelsen. Politiet skal da undersøke forholdet, og hvis det finner lægens innsigelse begrunnet, henvende sig herom til den, som har å vareta den sinnssykes tarv.

I fornødent fall bør politiet ta under overveielse, hvorvidt der skulde være grunn til å foranledige beskikket en annen verge for den sinnssyke. Viser det sig ikke mulig å få bragt i stand en tilfredsstillende ordning, skal politiet overta omsorgen for den sinnssykes person.

Med hensyn til utskrivning av sinnssyke, som forpleies efter lov av 5 juni 1925 trer i tilfelle fylkesmannen i stedet efter de derom gitte regler.

Aktes en sinnssyk utskrevet av sinnssykeasyl, men asyl-lægen anser betryggelsesforanstaltninger fremdeles nødvendig av hensyn til den offentlige orden, skal han før utskrivningen underrette politiet på det sted, hvor den sinnssyke kommer til å ta opphold.

§ 4. Når politiet i henhold til ovenstående bestemmelser har overtatt omsorgen for en sinnssyks person, kan det, om det anses fornødent, begjære ham innlagt i sinnssykeasyl eller med bistand av stedets forsorgsvesen anbringe ham i betryggende privat forpleining. I det i § 3 omhandlede tilfelle kan politiet begjære at den sinnssyke skal forbli i asylet.

§ 5. Når der for politiet opstår spørsmål om i henhold til §§ 1—2 å overta omsorgen for en person, som formodes å være sinnssyk, uten at der foreligger sinnssykeattest for ham,

kan politiet treffe de fornødne forføininger til å få hans sinnstilstand undersøkt av læge. 11 septbr.

Når der finnes grunn til å formode, at en person er sinnssyk, men den som nærmest har å vareta hans tarv, ikke ser sig i stand til å få hans sinnstilstand undersøkt av læge, kan han begjære politiets bistand hertil.

§ 6. Når en sinnssyk skal innlegges i sinnssykeasyl, eller anbringes i privat forpleining, bør politiet, hvor dertil finnes grunn, på begjæring av den som nærmest har å vareta den sinnssykes tarv, yde fornøden bistand til å føre denne derhen, når det godtgjøres at de fornødne dokumenter og attester er i orden, og at asyls læge eller den private forpleier er villig til å motta den sinnssyke.

Politiet plikter også å yde fornøden bistand ved vakthold over den sinnssyke. Vaktholdet skal utføres av politifunksjonærer i deres ordinære tjenestetid og uten særlig betaling — i den utstrekning det er gjørlig. Hvor det er ugjørlig på grunn av utilstrekkelig antall funksjonærer eller fordi vaktholdet må utføres av kvinner, kan andre antas til vaktholdet.

Nærmere regler om godtgjørelsens størrelse gis av fylkesmannen for 1 år ad gangen. Kan vaktholdet i et enkelt tilfelle ikke fås utført for sådan godtgjørelse, kan fylkesmannen samtykke i forhøielse.

Hvor der er anledning til det, skal politiet på forhånd innhente uttalelse fra vedkommende læge om, i hvor stor utstrekning det er nødvendig å sette vakt og om vaktholdets styrke.

§ 7. Hvis en sinnssyk er undveket fra sinnssykeasyl eller annet forpleiningssted, skal politiet eftersøke ham og føre ham tilbake, når det begjæres av asyls læge, forpleieren eller den, som nærmest har å vareta den sinnssykes tarv.

§ 8. Når politiet har truffet noen forføining like overfor en sinnssyk, skal det uopholdelig derom underrette hans familie eller beskikkede verge.

§ 9. Politiets tjenesteplikter med hensyn til sinnssyke utøves, forsåvidt intet annet er bestemt, av politimesteren på den sinnssykes opholdssted eller på dennes vegne av vedkommende politifullmektig. Dog kan lensmann, når saken ikke uten skade kan opsettes, begjære en sinnssyk innlagt i sinnssykeasyl eller anbringe ham i privat forpleining; men i så fall må politimesterens godkjennelse av den trufne forføining snarest mulig innhentes.

Politiets avgjørelse ved dets befatning med sinnssyke kan begjæres forelagt høiere politimyndighet (fylkesmannen og Justisdepartementet).

§ 10. Politiets utgifter i medhold av foranstående bestemmelser utres av stedets by- eller fylkeskommune, som

11 septbr. derefter i tilfelle søker refusjon, overensstemmende med § 4 i lov av 5 juni 1925 om forandringer av lov av 17 august 1848.

11 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved sprengstoffene Kul-Tornit B og Kul-Tornit D tillates med hjemmel i § 12, jfr. §§ 7 og 8, i ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 med senere tilleggslover befordret med jernbane som almindelig il- og fraktgods på vilkår, som blir å fastsette av Socialdepartementet.

12 septbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet, hvori meddeles, at departementet ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 16 januar d. å. i henhold til lov av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk har stadfestet en av herredsstyret for Øyestad herred vedtatt beslutning angående salg av tobakk til barn m. v., sålydende:

§ 1. Det er forbudt å selge eller levere tobakk til barn under 15 år. Dog skal det være tillatt å selge røketobakk og skråtobakk til sådant barn, når det medbringer skriftlig og datert rekvisisjon herom undertegnet av foreldre eller forsørgere.

Cigarer og cigaretter må under ingen omstendigheter utleveres til barn under 15 år.

§ 2. Overtredelse av disse vedtekter straffes etter str.l.s § 339, 2.

§ 3. Vedtektene trer i kraft straks.

14 septbr. **Skrivelse** fra Finans- og Tolldepartementet til inspektøren for tobakkbeskatningen m. v.

I skrivelse til Dem av 25 august sistleden bestemte departementet bl. a., at om- eller efterstempling efter de fra 15 august i år gjeldende avgiftssatser av tobakksvarer hos hoteller, restauranter, kafeer o. l. måtte være tilendebragt senest innen utgangen av nevnte måned.

Under henvisning hertil meddeles, at departementet med foranledning i det med Deres erklæring av 8 d. m. tilbakesendte andragende fra Kristiania Hotel- og Restaurantforening efter omstedighetene finner å kunne forlenge den ovennevnte stemplingsfrist til utgangen av inneværende september måned forsåvidt angår de beholdninger hos omhandlede etablissementer, som er beroende utenom de egentlige serverings- eller utsalgslokaler.

De tobakksvarer, som til daglig ligger fremme til salg fra serverings- eller spesielle utsalgslokaler må derimot under enhver omstendighet være behørig om- eller efterstemplet.

Herom bes nevnte forening og mulige andre interesserte underrettet.

Utgiver: Byråchef Young.